

Hasta una que no hagné ancat anis'

PRIMAVERA DE: ESTUDIANTS

Sortí al balcó. El sol s'havia amagat darrera les cases d'enfront, però una calda espessa omplia la tarda. Del carrer, acabat de regar, pujava un baf calent i crits de mainada. Era dijous. De dalt d'un tercer pis no es veia un piano de maneta que xisclava sota els arbres. No es veia, però es sentia. Ara tocava un vals, i quan Jaume se'n adonà estava xiulant la seva musiqueta. Va aturar-se aleshores i pensá.

- Com cantes!!! és que no et recordes que tens només una hora de vida? Però somrigué i torna a xiular.

Poc a poc, anaven sortint als balcons els veïns habituals. Les dames del 131 3er 4a i del 133 2on 1a, ja feia estona que hi eren, enraonant sense parar: Ara sortia, al principal del 118, el célebre senyor del païama blanc. Al quart de la mateixa casa, un gosset negre protestava energívicament que l'haguessin tancat al balcó: la nena de la portera li tirava, des del terrat, bocinets del seu berenar, (pa sucat amb mel). Va sorprendre's de no veure al 124, el Sr. Félix, militar retirat, jugant a escacs amb el seu fill convalescent de les febres-

-Potser ha recaigut

Passava una alenada fresca d'aire, i Jaume estira els braços en un exercici ben poc solemne. Tenia spn, feia dies que dormia poc

- quan hagi acabat (demá!, demá!) podrás dormir fins que en tinguis ganes.

Instintivament va apoiar-se a la barana i ~~actuá~~ cluacá els ulls. Va desper-

clupne

tar-lo el rel otge del menjador que tocava dos quarts de sis. Anava 15 minuts avançat. Pensar que dins d'una hora, de dues tot el més, ja estaria llest!, que mai més no el caldria examinar de cap assignatura!, (suposant, és clar, que tot anés bé), que ja seria tot un senyor metge!

Tornà a la cambra i es mirà al mirall. S'afaitava, o no s'afaitava?. Li convenia, naturalment, però en tenia tant poques ganes! i més una mica de descurança, va tant bé per a examinar-se!. Hom es fa l'illusió que el tribunal pensa. "Pobre xicot!. De tant que estudia no té ni temps d'afaitar-se: siguem-li benévols"

Decididament no s'afaitava. Estés al llit, amb el coixí sota els peus i el cap penjat enfora, reseguia amb els ulls cansats aquella habitació, que durant set anys l'havia voltat com un vestit gens pretencions, però tant ^{imolt} ~~mateix~~, còmode. Al sostre, els cordons de l'electricitat s'havien després d'els claus, i penjaven llangorosos. Damunt la porta, una petita esquerda plena de pols, anava creixent cada vegada que la porta era tancada amb massa impetu. I els pobres quadros de les parets! Macià, ~~el~~ ^{de} Pasteur, ^{l'abocaven amb anades} ~~hi~~ ^{abocaven} les seves fesomies mig esborrades: Joan Crawford, hi remenava les seves ^{celles} ~~celles~~ màgiques. A la capçalera del llit, un gran calendari, marcava quatre dates endarrera.

Una giragonsa dels ulls dugué l'esguard damunt la taula. La grossa esfera del despertador, presidia el desori acimada en una pila de llibres. La lampareta electrica torçava la seva tija metàl·lica amb indolència. El cendrer era ple de pols blavís. Sota la taula, a terra, un secant amb grosses llunes negres. Papers esparsos, llibres oberts i un sobre l'altre acabaven la decoració.

El despertador feia un só pausat, monocorde. El seu ritme arribava com

una carícia a les oïdes de l'estudiant: tants dies i tantes nits l'havia acompanyat en les hores feixugues de l'estudi! A la matinada, el seu compas li coixinava el són; emboirat en el presomni, no sabia si aquell tic-tac monóton, era la ~~minutera~~ o el seu mateix cor apretat contra el matalàs. L'havia odiat, epró ara l'estimava; i s'entretenia a confegir-li una oda. Fer versos mitja hora abans d'examinar-se! però ell n' en tenia la culpa, si els versos rajaven....

Voldria fer l'elogi del meu despertador
cirurgià de la són, si navego pel matí
engolidor del somni no naufrago,
car ell em fa de far.

Era fluix, decididament fluix. Caldria allargar el darrer vers, cercar un consonant decent per "despertador" (por, calor, eixordador, amor.....amor.....)

Va trobar-se la boca seca, i s'alçà. Anà pel passadís fins a la galeria i abastà el cànitr de l'ampostada. Begué un glop d'aigua fresca.

Ja vestit, es mirava al mirall, i un pensament travessà el seu magí en veure la mala impressió que feia amb la seva barba de dos dies.

-Si per casualitat la trobessis!

I s'afaità precipitadament, tallant-se el lòbul de l'orella i la sotabarba. Posat a fer es rentà la boca fins que li sortí sang de les genives. En pentinar-se, veié que la botella d'aigua de colònia s'estava acabant de buidar. **En vindrà justeta**, va pensar. Sentí un deslliurament quan se li acudí que no li caldria comprar-ne una altra botella (ell mateix se la feia a casa amb ~~essència~~ amb essència de gessami que comprava a la farmàcia. Però així i ~~en tant que~~ ~~veia el tub de pasta~~ ~~dent~~ ~~veia~~ ~~una~~ ~~botella~~ ~~de~~ ~~gessami~~ ~~que~~ ~~comprava~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~farmàcia~~ ~~però~~ ~~així~~ ~~i~~ ~~havia~~ ~~es~~ ~~primer~~ ~~gens~~.
"Així sí ha acabat. El veure el compas a Vic. Però també sí ha acabat Man

~~el gnom i el demés~~
~~tot li resultava a 4 pessetes el litre) d'aquí pocs dies s'haurà acabat.~~
~~Peró també s'haurà acabat Barcelona i el demés!~~

EL DEMÉS, era una noia que estudiava un curs darrera d'ell. Eren amics, res més que amics. Ell l'estimava però no li havia dit. Ella ho suposava, però no en deixava besllumar res. Ja feia temps, ben bé tres anys. Primerament, ell pensava que ja li passaria, i efectivament li va passar. Però al curs següent li va tornar. Soc massa jove, pensava, ptser quan estaria embolicat deixaria d'agradar-me. El curs més ~~tar~~ tard tenien les classes molt desavinguades, i es veien poc sovint. Ell procurava fer-s'hi trobadís i va semblar-li que havia fet tard, que un altre li havia passat davant. Una llarga temporada ve evitar de trobar-la, i patia de creure-la perduda. A la fi, es va convèncer que havia sofert una al·lucinació. Però era ja a les acaballes del curs i ella passava molt temps estudiant i anava poc a les aules. Un dia va poder-la acompanyar a casa (encara guardava els bitllets de l'autobús) Un diumenge al matí va trobar-la CASUALMENT al Passeig de Gràcia. Però la cosa no anava endavant, perquè l'ambient no era propici, els exàmens eren al damunt. I ell, ara, tenia el neguit de pensar que dins de tres o quatre dies marxaria a Vic, acasa seva, i deixaria Barcelona i el demés. Si l'hivern vinent pogués tornar vuit dies amb qualsevol excusa! Es veia decidit a fer en una setmana la feina que no havia sabut fer en tres anys.

Ara, no cal pensar-hi. No podré veure-la, i si tingues aquesta sort, i li digués que l'estimo, seria ben ridícol. Perqué, em respondria. I m'ho dius la vigília de marxar fins Déu sap quan? I tindria raó.

Es palpà les butxaques per assegurar-se que duia la papereta d'exàmen.

S'estranyá que li donés tant poca ~~grà~~ quimera. Ben mirat, era una assignatura fácil, encara que l havia estudiat superficialment. No apretava, a-
demés.

Les sis i deu i encara no havien vingut els examinadors! Una dotzena de nois enguniciosos ~~es~~ passejaven pels claustres obscurs de la Facultat de Medicina. Uns donaven el tomb al solitari rectangle, altres no es movien de les zones il·luminades de davant de l'aula. Uns llegien apunts amb una atenció endogalada i estèril, altres parlaven, altres passejaven en un silenci obstinat. Quan arribà el tribunal, i s'obrí la porta de l'aula, hi hagué un moment de bellugadissa: els primers números entraren dins. Jaume en tenia tres davant d ell i no va entrar. Passejava per fora com un lleó engabiat.

Lliçó 34, no en sé res.

Wan - Bressolí, que respondries a GEOHISTORIOLOGIA MÈDIQUES DEL CÒLERA? lli-
Wan çó 34.

- Què en respondria? no te'n recordes? ALLAHABAD, BENGALA = 7
EPIDÈMIES..... DELTA DEL GANGES..... noi, no ho sé. I el cas és que em

Wan pensava que ho sabia. Repassem-ho?

- No, és igual. No ens ho preguntarà

Quina cosa més estúpida, els exàmens! Si em pregunta la 34 em suspén, i si em toca la 12, o la 29 em pot donar nota. Jo ho crec que me la donaria! En Gombau té notable i és més ruc que una tova. Tinc una mica de por. És inevitable, jo mateix veig que no hi ha motiu. D'ací mitja hora metge. Metge. Tot arriba. A casa estaran contents. Jo també. Sí, malgrat tot estaré content d'acabar. I després..... Em veig uns anys en un poble, arreplegant diners per a establir-me a Vic. Un personatge. Potser m'hauré de deixar big

g
goti. No se'n riuran?

han -Oriol, tens programa?
-hi vas tu, ja?

-si, ara. En Bressolí està acabant.

-Quan acabis, dóna-me'l, perquè darrer teu hi vaig jo. Com va en Bressolí?

-Malament. Li ha preguntat la 34, cólera, i no n'ha sabut res. El suspendrà, suposo.

han -Pobre xicot!

Cólera! ja havia sortit i no era fàcil que tornés a preguntar-lo als números immediats. Donaria no sé què per saber la lliço que m'ha de preguntar. Em pot suspendre, és evident. No seria la primera vegada. Però ara seria més amarg, al darrer any... No val pensar-hi. Pit i fora. Serenitat.

Passant per la porta lateral, veié llum a l'aula de la clínica de Pediatria. Devien estar examinant. Però ella té dels primers números i ja deu estar llesta. I si no ho està ni mai, ~~va pensar~~.

-Oriol, quin número tens?

-67

han -Doncs no badis que ets el primer.

-ja està en Bressolí?

-Ara acabade sortir.

encara era a la porta de l'aula, groc com la cera. No calia preguntar res.

.Quan Jaume va passar pel seu costat, en entrar a l'aula, va sentir com un ~~un~~ *murmuri* *meu* *l'aua*, *aquament*.

han - Pega!.. Mala bava... Bengala... sirgadors del Volga... Delta del Ganges..

encara em podria aprovar.... 4 (1)
I ell també va sortir groc, suat, amb la gola seca.

-Com t'ha anat, ~~Carles~~ *Carles me*

No tingué esma més que per respondre -Deixeu-me!

I anà a seure en un banc. Quan marxava sentia la veu fastigosa d'en Pérez Estruch que xiuejava. -*l'Oni!*

-Sí, home. No ha contestat res: si l'aprovés a ell, ja podríem ~~plegar~~.

Carles
Com els ho diria a casa? Pobra gent! Esperaven la seva arribada triomfal. ~~tot~~ Vic sabia que acabava la carrera aquell Juny. Caldria dissimular. Què seria millor? fingir una indisposició inoportuna, o fer veure que tot havia anat bé i ja era metge, però es quedava a l'estiu a fer pràctiques? No, no. No sabia fer tanta comèdia. Què vol dir un suspens? No és pas cap deshonra, a fi de comptes. Però la gent es tant estúpida! Quina mala sort, la darrera assignatura de la carrera! per una porqueria com aquella no poder disposar fins tres mesos més tard de les pròpies conveniències! Haver d'estudiar encara totes aquelles metafísiques imbècils! Les mans li tremolaven de ràbia. Fugí cap al bar, solitari i fosquent. Engolí una cervesa fresca: tenia mal de cap. Perquè calia esperar que acabessin els exàmens i recollir la papereta? Prou que sabia el resultat. Tantmateix fins que tingué la papereta als dits, i hagué, per dues vegades, trobat buit el lloc on es posa la qualificació, no tingué l'absoluta certesa que l'haguessin deixat per Setembre.

Baixava d'esma, per carrer de Muntaner. Rumiava la carta que escriuria a casa seva, i la manera que la rebessin poques hores abans de la seva arribada. Forçaria la nota patètica, exageraria la seva contrarietat: aixó

sempre escau. ^{hi} repugnava fingir, solament fos una mica, però estava segur que els de casa seva reaccionaries millor per a consolar-lo, ^{en aquest cas} que no pas es deixarien convèncer que ell ~~#####~~ no hi tenia cap culpa. Ells ^{si el veien colpejar} ~~veurien creure~~ el primer, pensava, cal que els dongui facilitats.

^{well} Feia calor, però no pas massa. Tothom passava content. Cal que no et deixis arrossegar. Distreu-te!. Va comprar\$ un periòdic per a triar programa per havent sopat

~~M'estimo més anar-me a dormir.~~

Caminava d'esma, i de sobte s'atura. Qui era aquella noia que caminava davant seu? El cor se li afollava. Era ella. Instintivament alentí els passos per a deixar-li prendre aventatge. Però no li treia els ulls de sobre.

- També podria mirar on posa els peus quan camina!

- perdoni, senyora....

-perdoni..perdoni....T'ha fet mal reietó?. deia la dama al reietó.

On era? l'havia perduda de vista. Corregué cap al carrer de València. Havia trencat cap a Aibau? Torna enrera i tampoc la veia, Que estúpid he estat de no parar-la! una ocasió que tinc.

Un vestit de color de sang de bou, esdistingia davant d'una sabateria, a l'altra voravia. Respira.

Pit i fora, passi el que passi

Tombá amunt fins a Mallorca i aleshores travessá i baixá per l'altra voravia, primer a gran velocitat, després, quan arribava ~~#####~~ vora les sabates, amb una calma indiferent.

-T'agraden aquestes sabates?

-Ella va girar-se. -Hola! No, no m'agraden, pero són iguals que unes que en porta una amiga meva. Fixa't, 19 pessetes! notrobes que són barates?

ien, esteren m. es quic

- Si, realment són molt barates. Però, mira. Veus aquestes que portes? doncs me'n van costar 18 i ja fa dos anys que les tinc.

- Noi, si que et duren les coses..

- tota la vida

- Qué dius?

- volia dir molt temps.

Una pausa molt llarga. Fins a la plaça de la Universitat. Ell trobà, a la visra del docte edifici, un motiu per parlar.

- T'has examinat de tot, ja?

- Sí, aquesta tarda He acabat la que em faltava, Pediatria. M'he presentat a segon torn, sinó ja faria dies que estaria llesta.

- tot bé, suposo....

- Magníficament, i tu?

- No se'm coneix res a la cara?

- No sé. Estas molt vermell, però no sé interpretar-ho. Ell es va tornar més vermell encara..... T'acabes d'examinar ara.?

- Sí

- Doncs, sobresalient?

- Exacte, va fer ell amb una rialla nerviosa. En Salvat m'acaba de bombar.

- Ho dius de debó?

Ell mirava a terra.

- Ho sento ..I buscava alguna cosa per a consolar-lo, però no se li acudia res. Patia, s'enguniava,

--No t'has encaparris, home, que aixó pot passar a tothom. Al fi i al cap és una assignatura fácil, que a l'estiu no et donará gaire feina

- No, si m ho miro amb molta filosofia, Com que havia fet el que havia de

fer, tinc la consciència tranquil·la. Només que això sempre és un contratemps
...i sobretot enguany que et fas l'illusió d'acabar..

- Bé, però un parell de mesos.. Tenies algun pensament concret per quar a
cabessis?

- No, encara no havia pensat res.

+ I doncs, home! no t'hi amoïnis.

Una altra pausallarga. Fins a la plaça de Catalunya.

+ Te'n vas aviat? Veritat que ets de fóra?

- Soc de Vic. Em penso que marxaré demà. Em fa l'efecte que no tinc dret
a quedar-me uns dies a reposar després del que ha passat. A casa els fa-
ria mal efecte. A més, en tinc ganes d'anar-me'n. Vull dir, de moment,
perquè, si sabessis l'angúnia que em fa deixar Barcelona!

- I això?

- S'hi està tant bé! a més en set anys de viure-hi he arreplegat una co-
lla d'amics i..se la mirava fixament per a suplir amb els ulls la va-
guetat de l'al·lusió que ella semblava no comprendre.

- Però Vic no es un poble. ~~Ja~~ t'hi tornaràs a acostumar. Aviat hi fes-
tejaràs. Ei! si ja no hi festeges..

(4) Veus? precisament això és tanné una cosa que em preocupa. No dire que
no hi hagi noies boniques, però si sabessis quina mena de fauna són! Pas-
sejar, xerramequejar, lluir; cap espurneta no trobaries en la seva me-
diocritat. No fan per mi.

- Una noia bonica, lluitora, senzilla; No és això el que us agrada als
homes?

- Qué et diré! prefereixo una felicitat una mica més complicada.

- Ah!

~~É~~ Havíem arribat. Ésa a dir, ella havia arribat. S'havia aturat davant d'una ampla portalada del carrer de Fontanella.

- et quedes ací?

- pujoa veure l'Elvira que té angines. La Vilarnau, saps, aquella que fa cinqué.

- ja sé qui vols dir

- Adéu. És a dir, a reveure. Fins al setembre i que passis un bon istiu.

- Adéu, igualment et dic. M'alegraré que no sigui res el de la teva amiga: Dóna-li records.

- De part teva. Adéu, va fer del primer replá de l'escala.

Tenia ganes de córrer darrera d'ella, escales amunt. Quina amarga sensació de buidor li feria les venes! Quina immensa soledat al mig del carrer de Fontanella! Tot li semblava mancat de sentit. On anáven els tranvies, atapeïts de gent? Tothom, tenia, doncs, alguna cosa a fer? La plaça d'Urquina~~na~~ estava buida i fosca: s'assegué en un banc com si esperés l'au tobús. Com cavalls furiosos, uns versos de Joan Maragall li trepitjaven el cervell

~~Anit eixí de casa teva aimia,~~

~~tot neguitós i malcontent de mi.~~

Qué coses et vaig dir, que no volia!

Qué coses vaig callar, volent-les dir!

Havíen passat autobusos de totes menes. El venedor de diaris se'l mirava amb estranyesa. La seva mirada l'humiliava. Pujá Claris amunt. Que bella era! Els vestits de colors vius-verd, taronja, carmí, -li esqueien meravellósament. La seva pell, llisa i lluent, bruna, ressaltava amb vivacitat. I

la seva mirada maliciosa! Jaume s'esgarrifà que hagués endevinat els seus pensaments quan passejaven, l'un vora l'altre, en una companyonia, amb una intimitat, que ara li semblava sobrenatural. I tantmateix, si ho hagués endevinat, qué?

Hauria estat l millor. Així m'estalviaria d'haver-li de dir. I perquè? Quina nosa et fa haver-li de dir que l'estimes?. El més que et pot passar és que et digui que no hi ha res a fer, i en aquest cas, pèssim, et quedes millor que ara, perquè fas el determini de no pensar-li més.

Que poc costa d'enfilar els pensaments! Quan Jaume arribava a la Granvia, ja s'havia declarat, i ella, enrojolada, li havia dit que no li era indiferent, i que quan acabés la carrera, es casarien. Al Passeig de Gràcia, va aturar-se davant l'aparador d'un moblista.

- Heus ací uns mobles que m'agradarien pel NOSTRE menjador!+

Divagar, divagar, Ets imbecil? perquè t'aparies aquests somnis que no poden ser? Deixa't de falòrnies! agafa el tranvia i ves-te'n a sopar. Aixó, aixó,; a sopar!

A vegades, no sabem perquè una idea ens obsesiona de tal manera, que ens és impossible de sostreure'ns a la seva influència. Ara, Jaume girava cua com un esteritat i es plantava en set minuts a la porta del número 15 del carrer de Fontanella.

-Pòtser serà més discret esperar a l'altra voravia

A l'altra voravia, hi havia un sabater amb grans aparadors emmirallats, i Jaume beneí la sort que li permetia fer guàrdia d'esquena al lloc que vigilava.

Mirá al rellotge. Eren les 8,40. Li dono 10 minuts de temps.

6 Existeix el destí? A les 8,45 apareixia al darrèr tram d'escales, una

voleiadissa de fardilles rojes. Ell travessá corrents.

- I ara, Tu ací?

- Sí, ja veus quina casualitat

- I tant! ho trobo molt casual

- A ell va semblar-li que la seva mirada era curulla de malícia. Tenia palpitations. Pit i fora, serenitat, es va dir, Recordá que havia dit aixó mateix ahans d'examinar-se; Con tal que no em reporti una al tra carbas-

- Bé

- Amélie..

- qué?

- No és per casualitat que t'he tornat a trobar

- Ah!, ja m'ho pensava

- T'ho pensaves? feu ell aterrat.. I perquè creus que t'he esperat?

- Francament no em veig amb cor d'encertar-ho. Potser vols que t'avisi

quan convoquin els exámens de Setembre?

- Res d'aixó

- Aleshores...

- Amélie..

- Em farás posar nerviosa!

- Si sabéssis com ho estic jo..

- Bé, m'ho dius o no

- sí

- qué és?

- Amélie, estic enamorat de tu. T'estimo

- Jesus Maria i Josep!

- Com amic et demano que m'escoltis només 10 minuts

- però....

- ~~#####~~ Vols que entrem ací mateix?

- Quan sortien de la cerveseria, els dos somreien. Passaven pel mig dels automòbils com si caminéssin entre els estels. Una florista empalagosa els perseguia amb ramells de violetes. Ell en comprà un pom i se'l partiren. Jaume va jurar conservar-lo mentre visqués. Ella va somriure, però sense malícia: se'l creia.

Calgué separar-se. Quina felicitat més enbogidora, saber que es reveurien l'endemà al matí! Una estreta de mans, també pot ser una carícia: Jaume va sentir tota la música de la paraula, ADEU!

Quanta música, en un simple matí! Adén!
Caminava sol, embriac: cada parella d'enamorats que feien via li semblaven germans. Es girava a mirar-los. El rellotge de la Universitat tocava hores; les 9? les 10! Passava un taxi, va aturar-lo, hi va pujar.

- on anem?

- a casa digué amb els ulls aclucats

- on? repetí malhumorat el xófer

- a casa. Carrer de València 134, Ser, 1ª. Casa de vosté. Somniava

Somniava

Juliol 1933